

Kunstmest bij de biet

Een simpel systeem maakt het mogelijk om tijdens het bieten zaaien vloeibare kunstmest toe te dienen.

Akkerbouwer Dick de Jonge uit Hulst maakte in 2010 de overstap, met succes.

Er is veel onderzoek gaande naar het toedienen van vloeibare meststoffen in aardappelen. Het is al langer bekend dat dit bij de teelt van suikerbieten voordeel biedt. Met een eenvoudig systeem op de zaaimachine kun je stikstof toedienen tijdens het zaaien en zo ten opzichte van het gebruik van korrelkunstmest 15 procent stikstof besparen. Dick de Jonge, akkerbouwer in het Zeeuwse Hulst, paste in 2010 zijn zaaimachine aan. Met een succesvol seizoen achter de rug kijkt hij tevreden terug op zijn eerste ervaringen. Suikerbieten zaaien is een van de werkzaamheden die De Jonge graag zelf uitvoert. Jaar-

lijks teelt hij 7 tot 8 hectare suikerbieten. Die worden gezaaid met een zesrijige Accord Monopill S zaaimachine. De akkerbouwer maakte al eerder gebruik van vloeibare meststoffen. Voorheen spoot hij urean over het geploegde land en werkte dit in met de zaaibedcombinatie. Bij deze manier van werken treedt 10 tot 25 procent verfluchtiging op. Het wisselen van banden en de extra werkgang kostten tevens veel tijd.

Daarom ging de Zeeuwse boer op zoek naar iets anders. In 2010 maakte hij zijn zaaimachine geschikt voor het toedienen van kunstmest in de rij. Omdat zijn areaal bieten

gering is, mocht het systeem niet te veel kosten. De Jonge, sleutelaar in hart en nieren, besteedde drie dagen (20 uur) aan het uitdenken en opbouwen van het systeem. De rollenpomp, kouters en andere benodigdheden kocht hij bij NCOR, Stichting Nederlands Centrum voor de Ontwikkeling van Rijenbemesting. Herre Bartlema van het NCOR hielp met de keuze. Hij benadrukt dat de toediening tijdens het zaaien geen opbrengstverhoging geeft, maar een kostenverlaging. "Houd het systeem simpel en goedkoop", is zijn advies.

Afgifte staat vast

Tijdens het zaaien dient De Jonge 100 liter kunstmest per hectare toe: 40 liter zuivere stikstof. De vloeistof wordt 3 cm onder en 7 cm naast het zaadje gespoten, zodat het direct beschikbaar is voor de wortel. Als stelregel wordt 5 cm onder het zaad aangehouden, maar op de kleigrond werk je dan natte ondergrond naar boven. De rollenpomp met zes secties, een per zaaielement, is zelfaanzuigend. Een vacuümpomp is dus overbodig. In de fronthead hangt een Wifo palletvork met een fust van 1.000 liter. De palletvork en het fust waren al op het bedrijf aanwezig en kosten De Jonge dus niets. Raakt het vat leeg,

dan kan worden bijgevuld met de heftruck en een extra vat. Het aandrijfwiel van de zaaimachine drijft de rollenpomp aan. De Jonge wist bij hoeveel omwentelingen de pomp 100 liter afgeeft en kon dit gemakkelijk terugrekenen. De juiste tandwielen werden vervolgens op maat gemaakt. Een eenvoudige stappenteller houdt de afgifte per hectare bij. Die werkt net als het systeem op de zaaimachine voor de afgifte van het zaad. Via een formule is terug te rekenen of de hoeveelheid klopt. Nadeel is dat wanneer je de afgifte aan wilt passen, je andere tandwielen moet gebruiken. Een loonwerker kan daarom een luxer systeem kiezen, waarmee de afgifte vanuit de trekkercabine is aan te passen.

Dick de Jonge is tevreden over hoe het systeem afgelopen jaar functioneerde. Toch heeft hij enkele aanpassingen in gedachten die voor komend seizoen zullen worden uitgevoerd. Zo is de fronttank van 1.000 liter in zijn optiek te groot. Die ontleent veel zicht tijdens het zaaien en is zwaar. De vloeibare stikstof weegt namelijk 1,3 kg per liter. Omdat de trekker tijdens het zaaien op cultuurwielen staat, zorgt dit voor extra insporing. De akkerbouwer is nog op zoek naar een geschikte tank van 400 liter. Die zal volgens hem ook prima voldoen. Een ander punt zijn de kouters. Deze staan nu verticaal naast het zaaikouter. Dit vraagt relatief veel trekkracht. In het komende seizoen plaatst hij ze dan ook onder een hoek van 45 graden. **LM**

Bedrijfsgegevens

Dick de Jonge heeft in het Zeeuwse Hulst een akkerbouwbedrijf. Op kleigrond, met een afslibbaarheid van 20 tot 30 procent, teelt hij wintertarwe, suikerbieten, vezelvlas, graszaad en aardappelen.

Alle werkzaamheden op het bedrijf worden uitgevoerd met drie moderne en twee klassieke Deutz-Fahr trekkers.

Kosten bemester

Rollenpomp met 6 secties	€ 810
Zes kouters	€ 120
Montageslang en rvs leidingen	€ 50
Tandwielen, ketting, filter (mesh 0,5 mm)	€ 75
Ilzer, verf, gereedschappen	€ 50
Fust multibox 1.000 l tweedehands	€ 40
Totaal	€ 1.145

De vloeistof wordt met een kouter 3 cm onder en 7 cm naast het bietenzaadje gespoten.